

El Dos de Maig de Madrid va costar el triple que el Tricentenari

El pressupost per celebrar el Bicentenari dels Fets del Dos de Maig finançat per la Comunitat de Madrid i Caja Madrid l'any 2008 gairebé va triplicar la despesa prevista pel Tricentenari: 23 milions pel 1808 davant els 9 milions pel 1714.

Sergi Picazo

Aquest Onze de Setembre es commemora el Tricentenari del final del setge de Barcelona a les mans de les tropes borbòniques. El dia més important d'un any de celebracions. El PP, Ciutadans i, en menor grau, el PSC de l'època de Pere Navarro han criticat la despesa dels actes de commemoració perquè els més de 9 milions d'euros que hauria costat —si comptem la despesa de la Generalitat i de l'Ajuntament de Barcelona— es podien haver invertit, segons ells, en polítiques socials. L'atac per part de partits polítics i mitjans de comunicació espanyolistes contra “la despesa identitària i nacionalista catalana” ha estat total. El portaveu del PP, Enric Millo, va dir al març passat sobre els actes catalans: “Nosaltres pensem que seria molt més necessari dedicar aquests diners a finalitats socials i a resoldre molts dels problemes que tenen els catalans avui en dia”.

Tanmateix, les mateixes veus no van criticar mai que el pressupost per celebrar el Bicentenari dels Fets del Dos de Maig finançat per la Comunitat de Madrid i Caja Madrid l'any 2008 gairebé tripliqués la despesa prevista pel Tricentenari: 23 milions pel 1808 davant els 9 milions pel 1714. Les celebracions del Dos de Maig a Madrid van tenir un cost, segons dades oficials publicades per Eldiario.es, de 8 milions d'euros de forma directa i de 15 milions de forma indirecta. Durant tres anys, ja en plena crisi, la Fundació Dos de Mayo, Nación y Libertad, creada per l'aleshores presidenta del PP a la Comunitat de Madrid Esperanza Aguirre, va gastar els 23 milions d'euros per commemorar l'aixecament dels madrilenys contra les tropes napoleòniques.

'Sangre de mayo', dirigida per José Luis Garci

El més car del programa d'actes, que incloïa espectacles de La Fura dels Baus, exposicions i publicacions impreses, va ser la producció d'una pel·lícula sobre els fets del Dos de Maig finançada al complet per diner públic. El film Sangre de mayo, amb l'actor català Quim Gutiérrez, va costar 15 milions d'euros inicialment cedits per TeleMadrid. També es van gastar, segons destaca la investigació d'Eldiario.es, 575.790 euros en una Historia completa de la Guerra de la Independència i uns 750.000 més per encantar els Episodios Nacionales al diari El Mundo.

La despesa del Govern del PP a Madrid pel Dos de Maig gairebé triplicaria, doncs, la dels governs de CiU a Catalunya i a Barcelona pel Tricentenari. El pressupost català, però, era inicialment més baix. Al desembre de 2013, el portaveu de la Generalitat, Francesc Homs, va assegurar en la Comissió d'Assumptes Institucionals del Parlament que els actes de commemoració del Tricentenari de la batalla del 1714 tindrien un cost per a les arques públiques de “3 milions d'euros”. Segons dades oficials que ha recopilat CRÍTIC a través del DOGC i del Registre de Contractació, la despesa pujaria a 9,2 milions: 6,3 per a la Generalitat, 2,5 per a l'Ajuntament de Barcelona i 462.000 per als museus catalans. A aquesta xifra caldria sumar-hi la despesa de cada ajuntament implicat en la celebració (des de l'Hospitalet de Llobregat fins a Lleida). Al gener de 2014, el comissari del Tricentenari,

Miquel Calçada, va admetre en una entrevista a TV3 que el cost era “important” però que es tractaria d’una “despesa petita” quan “es posa aquesta xifra en context, tenint en compte el que significa fer una commemoració semblant, en un país normalitzat”.

El comissari Miquel Calçada no té cap remuneració per fer la seva feina durant tot un any. L’oficina tècnica, encarregada d’organitzar els actes del Tricentenari arreu de Catalunya, té un pressupost públic de 930.000 euros, que gestiona, després de guanyar un concurs, Magma Cultura. Aquí s’ha de sumar la partida destinada a “producció i realització d’actes” per part de l’empresa Serveis de l’Espectacle Focus amb un cost de 460.000 euros.

Tot i això, el pressupost s’ha multiplicat sobretot per la “inserció de publicitat institucional als mitjans de comunicació”. La campanya, adjudicada pel Govern a Media Planning, empresa dirigida per Ferran Rodés, va gestionar 3,6 milions d’euros per gastar en mitjans de comunicació. La creativitat de la publicitat, és a dir, l’anunci televisiu, entre d’altres, que va ser adjudicat a Carat Espanya, va tenir un preu de 233.772 euros.

El problema per seguir el fil de la despesa real del Tricentenari comença quan es vol conèixer el cost de cadascuna de les exposicions, tant les itinerants com les que s’han realitzat al MNAC, al Museu d’Història i al MACBA. El Registre de Contractes de la Generalitat sí indica que l’exposició “Idees, projectes i persones que mouen Catalunya”, que forma part dels actes del Tricentenari, va ser finançada pel Departament d’Empresa i Ocupació amb 425.687 euros. L’empresa adjudicatària va ser Èxit de Disseny. També s’hi pot trobar que la “producció i instal·lació de la senyalització referent a la Ruta 1714, Viles Cremades 1714 i Espais 1714” va pressupostar-se en 128.232 euros. El que ja és més difícil trobar són exactament les despeses en forma de subvencions dels departaments de Presidència (que va obrir una convocatòria de 350.000 euros) i de Cultura.

Finalment, hi ha partides menors d’entre 20.000 i 80.000 euros disseminades per tot el calendari per a diferents produccions culturals, artístiques o històriques, moltes de les quals, vehiculades a través de la recentment creada Oficina de Suport a la Iniciativa Cultural. Una de les més polèmiques va ser la partida de 17.800 euros gastada en “la realització de les tasques de coordinació i logística de recollida i enviament de la sorra per El Roure del Tricentenari”. Res a veure, però, amb els 15 milions d’euros gastats en la pel·lícula sobre el Dos de Maig, que només va recaptar en taquilla 738.000 euros.

Cal dir, també, que el PP inclou en les “despeses identitàries” del Tricentenari el cost de les obres d’adequació del Born Centre Cultural, que van sumar 84 milions d’euros durant els anys que va durar la reconstrucció de l’espai. Tot i això, l’obra, que va iniciar-se com un projecte per fer una biblioteca, té una història molt més complexa i no té cap vinculació orgànica amb la commemoració del Tricentenari.